

Tájékoztató a Helytörténeti Gyűjtemény jelenlegi helyzetéről

A Helytörténeti Gyűjtemény kiállításait továbbra is előzetes bejelentkezés alapján lehet megtekinteni. A belépőjegyek ára évek óta nem emelkedett: 500 forint a felnőtt, 350 forint a nyugdíjas és a diák belépőjegy, valamint csoportos kedvezményeket is biztosítunk. A belépőjegyek áráról elektronikus számlát ad a Nemzeti Ménesbirtok és Tangazdaság Zrt. Mezőhegyes város és a Ménesbirtok vendégei, valamint a gyűjtemény részére tárgyakat, dokumentumokat felajánló személyek; a tevékenységünket társadalmi munkában segítők, valamint családtagjaik részére a múzeumlátogatás továbbra is díjmentes.

A múzeumlátogatás oca. egy órát vesz igénybe tárlatvezetéssel. Jelenleg tizennégy állandó kiállításunk tekinthető meg az önkormányzati tulajdonú, régi „Nagyiskola” épületében, a Szent György tér 1. szám alatt, valamint látogatható a Szent György római katolikus plébániatemplom oratóriumában berendezett egyháztörténeti kiállítás is. A látogatások szervezésében és lebonyolításában Benkő Anita iskolatitkár hölgy és a Mezőhegyesi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium oktatói, munkatársai nyújtanak segítséget. Működésünkben nagy veszteség Nagy-György Tamás kollégám távozása Mezőhegyesről, aki Orosházára költözött és jelenleg ott dolgozik a Linamar cégnél.

2020. október 16-án mezőhegyesi óvodás gyermekek (Újtelepi Óvoda, Katica csoport) látogatták meg a Helytörténeti Gyűjteményt, a központi ménesudvart, sőt a kovácsműhelybe is betekinhtettek (fotó: Tarkó Gáborné Balogh Elvira)

A látogatások továbbra is főként szervezett osztálykirándulások és civil szervezetek programjainak keretében valósulnak meg, ugyanakkor kisebb baráti társaságok, családok, egyének is érkeznek hozzánk. A Covid-19 világjárvány hatásai a látogatók számában megmutatkozik, jelentős mértékben csökkent. Ebben az is szerepet játszott, hogy a legtöbb látogatót vonzó hagyományos rendezvényünk, a Múzeumok Éjszakája a 2021. évben is elmaradt. Az új iskolaépületen zajló munkálatok és a főépület átadása minden időmet lekötötte a nyáron, így nem tudtam a rendezvényt megszervezni. Szerveztünk ellenben több tematikus rendezvényt, így például a trianoni békediktátum aláírásának századik évfordulóján, valamint a Város- és Környezetvédő Egyesülettel közösen idén is megtartottuk a Kulturális Örökség Napjait.

Új kiállítást az elmúlt évben nem rendeztünk, ellenben meglévő kiállításaink anyagát folyamatosan bővítettük. A legnagyobb anyaggal a mezőhegyesi szakképzés történetét bemutató kiállításunk bővült az iskolafelújítás során selejtezett tárgyak, dokumentumok egy részével, illetve az összes régi tábló is a gyűjteménybe került – az iskola új főépületében ezeket digitális táblákon lehet megtekinteni. A Ménesparancsnokság kiürítése során is számos dokumentum, tárgyi emlék került a gyűjteménybe, ezek egy részét el is helyeztük a tematikus kiállításokban.

A szükséges kisjavítási és karbantartási munkálatokat a Mezőhegyesi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium munkatársainak és a Ménesbirtok gondnokságának segítségével végezzük el. Ez úton is köszönetet mondok Lukács László gondnoksági csoportvezető úrnak! Az épület és a kiállítási terület rendszeres takarítását ugyancsak a Ménesbirtok segítségével végezzük. A gondnokság segítségét elsősorban a tavaszi nagytakarításkor, illetve a nagyobb rendezvények előtt vesszük igénybe. A villany-, gáz- és vízórák leolvasását biztosítjuk, a fűtési szezonban kizárólag fagyvédelem céljából két konvektort szoktunk bekapcsolni. A főbejárat egyik ajtószárnya kiszakadt a falból, a javítást gyorsan elvégeztük.

20-as majori ménés

Stud Manor No. 20

1787-ben a 39,911 osanádi holdból* és 855 négyszögölből álló birtokot Vertios József, a neves földmérő 84 földtáblára, „járásra” osztotta. A táblák sorszámaiból lettek a majorok számai. 1810-re Hild János, a neves pesti építész irányításával kiépültek a jellegzetes ívsoros homlokzatú, 100-150 m hosszú istállók. A 20-as major nagy istállójának és fedezettő istállójának utolsó átfogó felújítása 1850-ben történt, majd ezt követően 170 évet kellett várni a teljes rekonstrukcióra. Kozma Ferenc osztálytanácsos, a magyar lótenyésztés egyik legkiemelkedőbb alakja 1872. május 9-én itt fogadta Ferenc József császárt és magyar királyt. *„Nem hittem volna, hogy lótenyésztési intézetek így rövid idő alatt ennyire fejlődjenek a polgári kormányzat alatt. Gratulálok ministeri tanácsos úr.”* – mondta a császár, aki nem tévedhetett, ezért a megszólítás egyben kinevezés is volt. Híres ügetőlovakat is tenyésztettek a 20-as majorban, 1961-től a mezőhegyesi ügetőtenyésztés első két évtizedében 13 Derby-nyerő lovat adott, 7 hazai pályán rekordot javító teljesítménnyel. 2021 óta a „húsz ménes” ismét mintagazdaságunk ékköve, ahol látogatóközpont, kalandpark, játszótér is várja az ide látogatókat.

In 1787, the land stretched to 39,911 Osanád acres* and 855 square fathoms, and was divided into 84 parcels or “districts” by the renowned land surveyor József Vertios. The manor numbers come from the sequence numbers. By 1810, the management of János Hild, a well-known architect from Pest, brought about the building of the 100-150 metres long stables with their characteristic arched facades. The last extensive renovation of the great stable at Manor 20 took place in 1850, while an overall reconstruction had to wait until 170 years later. It was here that one of the most outstanding figures of Hungarian horse breeding, councillor Ferenc Kozma, greeted and welcomed the Emperor and Hungarian King Franz Joseph on 9th May 1872. *“I wouldn’t have thought that horse-breeding facilities were able to develop so much in such a short time under civil governance. Congratulations, Ministry Advisor.”* – said the Emperor, who was incapable of making a mistake, and so this address was, at the same time, a promotion. At Manor 20, trotters were bred, too. From 1961, during the first two decades of breeding trotting horses in Mezőhegyes, this Manor produced 13 Derby-winning horses with 7 record-breaking performances on home tracks. Since 2021, the “húsz” (twenty) stud is again the jewel of our model farm, offering a visitors’ centre, an adventure park, and also a playground.

* 1 osanádi hold 1100 négyszögöl = 3956 m²) | 1 Osanád acre is 1100 square fathoms = 3956 m²)

A valóságról emlékezni kötelesség, még ha szomorú is – Trianon 100

2020. június 4-én 20.00 órától rendhagyó tárlatvezetéssel egybekötött gyertyagyújtással emlékeztünk a trianoni békediktátum centenáriumán a mezőhegyesi Helytörténeti Gyűjteményben. A megemlékezésen a zuhogó eső ellenére is közel 80 fő volt jelen. Tarkó Gábor, a Ménesbirtok iskolájának igazgatója és a Helytörténeti Gyűjtemény vezetője a mezőhegyesiek I. világháborús részvételéről, a háború, a román megszállás és a békediktátum településünkre gyakorolt következményeiről, valamint a Ménesbirtok háború utáni helyreállításáról állította össze a tematikus tárlatvezetést. Három kiállítóteremben Igazgató Úr és munkatársaink: Benkő Anita, Nagy-György Tamás és Pintér Gábor adták elő a kisebb csoportokra osztott közönségnek. Pap István Tibor polgármester úr megható beszédében hangsúlyozta, nem sokon múlt, hogy Mezőhegyes Csonka-Magyarország határain belül maradt és nem tartozik ma Romániához. *„Nem felejtünk, nem felejthetünk!”* A Ménesbirtok csatlakozott az Összetartozásunk Tüze Programhoz. A múzeum folyosójának kövén Nagy-Magyarország térképén belül Csonka-Magyarország határvonalára helyeztük az emlékezés mécseseit.

A megemlékezés után 21.00 órakor a résztvevők együtt vonultak át a Szent György-templomba, ahol Dr. Kasuba Róbert plébános és Erdősi Tibor református lelkész tartott áhítatot, majd orgonaszó mellett énekeltük el a Himnuszt. A rendezvényt a járványügyi előírások betartása és betartatása mellett szerveztük meg.

A tárlatvezető szöveg részleteit a Ménesbirtok honlapján közöljük:

<https://mezohegyesbirtok.hu/rendezvenynaptar-2020-2/>

Az Országos Magyar Vadászati Védegylet 2021-ben ünnepli fennállásának 140. évfordulóját. Erre az alkalomra egy reprezentatív kötet készül, a kiadvány két részből fog állni. Az első rész a szervezett magyar vadászat különböző korszakait bemutató tanulmányokból fog állni, míg a második, a „galéria” képekben kíséri végig a magyar vadászat történetét. Sánta Ákos történész, a Magyar Mezőgazdasági Múzeum Vadászati Gyűjteményének felelős muzeológusa kért fel a következő szakmai anyag összeállítására a készülő kötethez.

Nagyvadászatok Mezőhegyesen

A csend és nyugalom szigetén mindig eseménynek számított a vadászat. A vadászatok során bel- és külpolitikai kérdések dőlhettek el, de a vadászat a helyi vezetőknek is alkalmat adott, mind hivatalos, mind magánügyeiknek a prominens vendégekkel való eredményes letárgyalására.

A Ménesintézet

megalapításakor alig volt a mai Mezőhegyes területén fa. Az erdők fontosságát már Csekonics József is felismerte és kísérletet tett kisebb területek beerdősítésére. 1807 és 1809 között üzemterv alapján indult meg a Birtok erdősítése, ám az első eredmények nem voltak kielégítőek. Az erdők telepítésében Traun, Tavera és Boxberg parancsnokok jártak az élen. A korabeli feljegyzések szerint a reformkorban a Mezőhegyesen szolgáló tisztek legkedveltebb szórakozása a vadászat volt. A birtok erdei ekkor összesen 1152 kataszteri holdon terültek el, s vadban gazdagok voltak. A főparancsnokság vadászatait, melyen hölgyek is részt vettek, ünnepnapokon vagy rangos vendégek tiszteletére rendezték meg. A szabadságharc idején Mezőhegyesnek – bár az újoncösszeírásokat 1848 szeptemberében elvégezték –, nem volt katonaállítási kötelezettsége. A birtokról megszökött ifjakat ezért a környező települések által kiállított nemzetőrök között találjuk. A mezőhegyesi szökevények közül Kalatsinyi János személye különösen érdekes, aki 1824-ben, Bécsben született és vadászként szolgált a birtokon. 1848 novemberében állt a magyar szabadságharc oldalára, s az apátfalviak között tette le az esküt. A leghíresebb mezőhegyesi honvéd Pfiffner Paulina, egy fiatal hölgy volt. Színésznő szeretett volna lenni, s a sors úgy hozta, hogy az élete maga lett egy színdarab. Az ifjú hölgyet ott találjuk a főparancsnoksági vadászatokon, ahol nyeregben ülve mutatta be céllovó tudományát

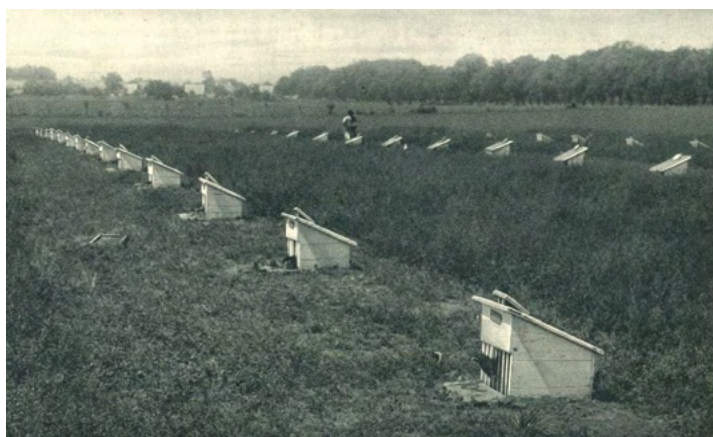
az ámuló tiszteknek. Kalandos úton állt be honvédnek és Erdélyben harcolt Bem tábornok csapataiban.

A mezőhegyesi vadászatról számszerű adatokat elsőként Papi Balogh Péter közöl *Mezőhegyes az Ezernyolcszáz hetvenhatodik évnek kezdetén* című jelentésében. Eszerint a birtok területén 1875-ben 943 nyulat, 38 rókát és vadmacskát lőttek. Ekkor a vadászati jogot a ménesparancsnok és a jószágigazgató váltotta meg évi 200 forintért. Az erdész nyulanként 10 kr. és rókánként 42 kr. jutalékban részesült.

A vadászati jog gyakorlását szabályozó 1883. évi XX. tc. megerősítette a mindenkori ménesparancsnok és a jószágigazgató vadászati jogának gyakorlását, megfelelő csekély bérösszeg megfizetésével. A vadállomány kémélése mellett, az

időközben létesített erdőkben s a nagy terjedelmű szántóföldi táblákon apróvadakat tenyésztettek, őzvadat, fácánt honosítottak, amelyek száma szépen emelkedett. Az 1885-ben megtartott vadászatokon 700 nyulat, 83 foglyot, 212 fürjet, 43 vadkacsát, 70 erdei szalonkát, 72 vadgalambot, 7 harist, 7 szárcsát, 4 túzokot, 41 rókát, és 233 különféle ragadozót ejtettek el. A 19. század végére 1574 kh-ra nőtt a birtok erdősített területe.

Mezőhegyesen a századforduló idején kezdődött el a tudatos vadgazdálkodás. 1912-től vált rendszeressé az őzek téli etetése. Ugyanebben az évben 2 m magas drótkerítéssel vették körül a ménesbirtokot. Tény, hogy a kerítés még hangsúlyosabbá tette Mezőhegyes „területen kívüliségét”,

azonban az is tény, hogy a 63 km hosszan történő felállítását elsődlegesen a nyúl- és fácánállomány megőrzése indokolta. Ugyanis a gazdaság élőállat-befogásra rendezkedett be. Még a háború előtt beszerezték az első befogó hálókat.

A kielégítő vadállomány létrejöttével 1.000-1.000 holdnyi területet ingyen átengedtek a ménesparancsnok és a jószágigazgató részére, a többit bérbe adták. Tekintettel a megfelelő

számú és kiváló agancsokkal bíró őzállományra, a terület egy részét 1912-től József főherceg is több évre bérbe vette. 1931-ben megszűnt a saját vadászterületek kiváltsága, a vadgazdálkodást ezt követően teljes egészében házi gazdálkodásba vették – vagyis miután megszüntették a bérleti jogokat, az egész uradalom vadászati joga az államé lett.

Hogy úgyszólván a semmiből teremtett vadállomány mivé fejlődött, bizonyítják a következő számadatok: 1906-1916-ig elejtettek vagy élön befogtak 229 őzbakot, 6 őzsutát, 51.247 nyulat, 4.823 fácánkakast, 778 fácántyúkot, 1.650 foglyot, 67 szalonkát és 52 rókát.

A vadászatok mellett 1914-ben 1 058 nyulat fogtak be. A román csapatok 11 hónapig tartó megszállása idején 700 őz, 1.000 nyúl és 300 fácán került puskvégre. 1921 októberében a mind gyakrabban itt vadászó államtitkárok látogatása után a téli vadászatok Nagyatádi Szabó István földművelésügyi miniszter és kíséretének tagjai folytatták.

1923-tól kezdődően – mikorra megtalálták a megfelelő fafajokat – tíz év alatt kb. 700 kat. hold területen sikerült elvégezni a fásítást. Fasorokat ültettek a birtokot átszelő, valamint a központból kiágazó utak mentén, fásították a majorokat, az istállók környékét (néhány erdő ma is a régi számozást viseli) és néhol a legelőket is facsoportokkal tarkították. Elsősorban a tölgy, a szil és a juhar fafajokat alkalmazták, mindezeket azonban nagymértékben háttérbe szorította az alföldfásítás gyors növekedést adó faja, az akác (az erdősítés az 1970-es években a rekultiváció lezárultával érte el az 1409 ha erdőterületet).

Mezőhegyes kedvelt terepe volt a politikai vadászatoknak. Rendszeresen ismétlődtek a kormányzói vadászatok, gyakran érkeztek külföldről is prominens személyek. A téli nagyvadászatra minden évben nagy izgalommal készültek a Földművelésügyi Minisztérium tisztviselői is. Fáy Andor szerint a felfokozott várakozás hullámai olykor magasabbra csaptak, mint próbacséplés idején. A vadászszennvedély egészen groteszk eseteket is produkált: az egyik, vadászatot kedvelő földművelésügyi miniszter hortobágyi pödröttszarvú fekete rackákat vásároltatott, s azokat Mezőhegyesre küldte vadítás végett, remélve, hogy az elvadítás eredményeként sajátos antilopfajta fog megszületni. A rackák azonban nem akartak vadulni, annál jobban a jószágigazgató. Végül az igazgató heves tiltakozása után elszállították a szelíden maradt rackanyáját.

Az első világháború után a mezőhegyesi nagyvadászatok leggyakoribb vendégei a Kormányzó Úr őfőméltósága és kísérete voltak. Horthy Miklós a szomszédos Tompapusztára évente többször is leutazott felesége fivéréhez, Purgly Emilhez. Később – amikor sógorát kinevezte földművelésügyi miniszternek – sokszor együtt

vendégeskedtek a mezőhegyesi vadászatokon. Ugyanitt értesítették 1925 decemberében vadászat közben gróf Bethlen Istvánt a frankhamisítási botrányról. A miniszterelnök – minisztereivel és kíséretének többi tagjával –, nem szakította meg a vadászatot, pedig az ügyben való felelőssége miatt Bethlen kormányfősége 1926-ban igencsak megingott.

A nagyvadászatok csakhamar híressé váltak. Jellemző, hogy 1935-ben már évi 7.000 nyúl és 2.500 fácán került terítékre. A ménesbirtoki nagyvadászatokat a két világháború között – ha teríték számaiban nem is érte el – a pusztaszeri és a világhírű tótmegyeri vadászatokhoz hasonlították.

1937. január 17-én kezdődött a Horthy Miklós kormányzó tiszteletére rendezett kétnapos nagy vadászat. Darányi Kálmán miniszterelnök nem jöhetett Mezőhegyesre, így az előkelő társaságot Lázár Andor igazságügy-miniszter látta vendégül. Kíséretében voltak még Bornemissza Géza iparügyi-miniszter, Sztranyavszky Sándor, a képviselőház elnöke, Kállay Miklós, Pesthy Pál és Purgly Emil volt miniszterek, ifj. Horthy István, a kormányzó idősebbik fia és Károlyi Gyula gróf, a kormányzó veje, Zsindely Ferenc és Urbán Gáspár báró országgyűlési képviselők, Görgey György tábornok, méneskari felügyelő, Nemeskéri Kiss Géza, a gödöllői királyi vadászterületek vadász mestere, Szép László és Kelecsényi Miklós miniszteri tanácsosok. A vadászat legfőbb rendezője Balás József földművelésügyi minisztériumi osztályfőnök és Vattay Dezső mezőhegyesi jószágigazgató gondoskodtak arról, hogy a vendégek jól érezzék magukat a hagyományos nagy vadászaton, amely „stráf”-vadászattal vette kezdetét. Rengeteg nyúl került puskacsőre, ezt vadászebéd követte a szabadban, majd az egyik fácánosba mentek, és csak alkonyatkor tértek vissza szállásukra, a kaszinó épületébe. Az első nap vadászeredménye közel 800 nyúl és igen sok fácán volt. Másnap folytatták a vadászatot, mely után a miniszterek és a politikusok Szegeden át érkeztek vissza Budapestre.

„A híres-neves mezőhegyesi nyúlstráfról” részletesebben is olvashatnak honlapunk „Archívum” menüpontjában:

<https://mezohegyesbirtok.hu/a-hires-neves-mezohegyesi-nyulstraf/>

Katonai és diplomáciai vonalon 1941 szeptemberétől állandó tárgyalások folytak Magyarországnak a Szovjetunió elleni háborúban való nagyobb mérvű részvétele érdekében. A magyar kormány további területi engedményekre akart ígéretet kapni az újabb csapatok frontra küldése fejében. A revízió

érdekében hazánk egyre inkább elkötelezte magát Németország oldalán. 1941 őszén magyarországi látogatásra hívták a Harmadik Birodalom vezető politikusait. Horthy Miklós iratai között fennmaradt egy meghívólevél, melyben mezőhegyesi vadászatra invitálja Joachim von

Ribbentrop külügyminisztert. A levél saját kezűleg, németül írt fogalmazvány, a keletkezési ideje 1941. november.

Idézzük: „Ha nehéz is a jelenlegi körülmények között, hogy akár csak 1-2 hónapra előre terveket csináljunk, már ma küldöm ezt a meghívást, mert akkor talán könnyebb lesz néhány napra szabadabbá tennie magát. – Nagyon örvendének, ha december elején Mezőhegyesen üdvözölhetném excellenciádat és Dörnberget (Hitler kabinetirodájának protokollfőnöke – a szerk.) kétnapos fácánvadászaton. Nehéz, felelősségteljes munka közben időnként feltétlenül gondoskodni kell az idegrendszer pihentetéséről. A két egymást követő szokatlanul hideg telet erősen megsínylette az apróvadállományunk, ezért az eredmény nem olyan jó mint máskor, de a két nap alatt, ennek ellenére 2.400-2.500-at fogunk lőni. Ha lehetséges, arra kérném önöket, hogy vasárnap, december 7-én érkezzenek Budapestre; 7-én este, 10 órakor együtt indulnánk Mezőhegyesre. Kényelmesen átaludt éjszaka után reggel 8 órakor szállnánk ott ki, két napig vadásznánk, és kedden, december 9-én, este indulnánk vissza Budapestre, ahová december 10-én, reggel érkeznének meg. 500 töltenyt ajánlatos hozni. Nagyon remélem, hogy igenlő választ kapok, amely természetesen vis maior esetén is csak 3-4 nappal mondható le.”

A vendégek kiszállításához, a nagy sarak évadjára elkészült a Gép-műhely 1. számú gyártmányaként a *pullmannak* becézett, mezei vasúti személykocsi. A második világháború után Magyarországon megjelent cikkek, írások, visszaemlékezések szélsőségesen egyoldalúan, csupán a Horthy-korszak úri és urizáló arcát festik elénk, ezért nem árt forráskritikával tekinteni ezekre. Például a Békés Megyei Népújság 1974. október 6-ai számában Szöllősi István nyugdíjas vasutas így számol be erről az időszakról Béla Ottó interjúalanyaként: „Magyar kánaán volt Mezőhegyes a felszabadulás előtt –, de csak az uraknak! A kormányzó egész udvartartásával évente egyszer-kétszer leruccant ide vadászni. A Turán-különvonattal más nagyurak is érkeztek ide. Ribbentrop, Ciano különvonatát egészen a Centrál Szálló közeléig kellett irányítani, onnan szőnyegen mentek fel a lakosztályokba. Napokkal előtte már titkosrendőrök hada szállta meg a környéket.”

A tengelyhatalmak külügyminisztereinek tiszteletére rendezett nagyvadászatok tervét rendszerint Vitézy-Fröstök László erdőtanácsos készítette el. A „haditervek” végrehajtásában szárnysegédei a beosztott erdészek, gazdatiszti gyakornokok és intézők voltak. Vitézy-Fröstök László egyebek mellett kiváló fényképész volt. Osodálatos felvételei képeslapokon is megjelentek, megőrizték a két világháború közötti Mezőhegyes arculatát.

A hajtók seregét a béresgazdák toborozták össze. Setényi József így veti papírra a nagyvadászatok élményét, „Summás voltam Mezőhegyesen” című helytörténeti munkájában (Mezőkovácsháza, 1982. május – gépirat): *„Ilyenkor jól éltünk. Kaptunk külön 20 deka szalonnát és két deci pálinkát (répaszesz) és esőköpenyt is. Azt beszéltek, hogy azért adják a köpenyt, hogy az urak ne lássák, hogy milyen rongyosak vagyunk. A köpenyek vízhatlan anyagba mártott sárga vászonból készültek. A hátukon egy szám volt, és ha valakihez a vadászok szólni akartak, akkor a hátán levő számmal szólították meg. Az erdei vadászat volt a jobb, mert itt tudtunk fácánt, esetleg nyulat eldugni a bokrok alá, és másnap érte mentünk. A vadászáton mindig ott voltak a csendőrök is, már pusztán jelenlétükkel félelmet keltettek. Nekünk, cselédeknek mégis esemény volt az egyhangúságban a vadászat.”*

Ciano gróf és Ribbentrop külügyminiszter a vadászatok befejeztével 50-50 pengőt nyomtak a hozzájuk beosztott puskatöltőgépek markába. A szövetséges kormányok megbízottaihoz illően,

nem feledkeztek meg a hajtókról sem. Vezénylő parancsnokaiknak meghagyták, hogy részükre 5-5 pengő jutalmat fizessenek ki. Horthy Miklós nagylelkűségéről a háború után nem volt ildomos nyilatkozni, de idős mezőhegyesiek a rendszerváltozás után emlékeztek rá, hogy a kormányzó úr több esetben értékes tárgyakat ajándékozott itteni barátainak, akik nem kizárólag a méneskar és a birtok vezetőségének tagjai közül kerültek ki. A szocialista történetírásban természetesen ennek ellenkezőjét rögzítették, hogy ti. *„úgy hírlik, hogy a legfőbb hadúr, a legsikerültebb vadászat után is csak vállveregetéssel nyugtázta a melléje állított puskatöltőket közreműködését”*.

A birtoknál dolgozó egyik gépészmérnök felesége egy valódi krokodilbőr táskát kapott Horthy Miklósné Purgly Magdolnától. A asszony ebben a táskában gyűjtötte össze a Horthy családdal folytatott levelezését, a Mezőhegyesen készült közös fotókat, emlékeket. A háború után a táskát rejtve kellett tartani és még családtagjai sem nézhettek bele soha, félve a Rákosi-korszakban zajló megtorlásoktól. A krokodilbőr táskát az asszonnyal együtt temették el Mezőhegyesen.

A vadászterület a háború után a birtok „üzemi vadászterülete” lett. 1946-tól 1950-ig a nagyvadászatokon kezdetben az étkezésekről az állami gazdaság gondoskodott, majd később minden ételmezt – még a szódavizet is –, a vendégek hozták magukkal. A vendégek általában hálókocsis különvonaton érkeztek. A különvonatot a vasút egy mellékvágányra állította. Kétnapos vadászat esetén a különvonat hálókocsija volt a szálláshely.

1946-ban a nagyvadászatot december 22-23-án tartották. Tildy Zoltán köztársasági elnökkel Rákosi Mátyás miniszterelnök-helyettes, Veres Péter parasztpárti, Nagy Ferenc kisgazdapárti pártvezér és Báránys Károly földművelésügyi miniszter jött le, hogy az ősz óta húzódó kormányválságot megpróbálják megoldani a vadászaton.

A válságra azonban nem sikerült megoldást találni.

1946-ban, 1947-ben különösebb biztonsági intézkedések nem voltak. A vendégek az erdészháznál rendezett ebéd ideje alatt elvegyültek a gulyáslevesre váró hajtók között, megkóstolták a gulyást, elbeszélgettek velük. A fordulat éve, 1948 után azonban megváltozott a helyzet. Egy sereg biztonsági ember, ÁVH-s rendőr vigyázott rájuk, elsősorban Rákosira. Pechtol István visszaemlékezésében több esetet is megemlít, amikor Rákosi saját magának tulajdonította a más által lelőtt vadat. „Nagy Ferenc miniszterelnöksége alatt történt: a 6-os erdőben fácnanhajtás volt. Nagy Ferenc és Rákosi Mátyás szomszédos lőállásban álltak. Úgy adódott, hogy Rákosi mögé kerültem, jobbra volt Nagy Ferenc. Sok fácnán repült a hajtásban. Nagy Ferenc duplázására a két lőállás közé már esett a fácnán – sajnos tyúk –, közben Rákosi is tüzelt automata

ötlövetű fegyverével – ilyennel szeretett vadászni. Rákosi otthagyva helyét, ment a fácántyúkért és a lába elé tette. Azt gondolhatta, hogy ez már biztos. Kísérletet tettem, hogy visszajuttassam jogos helyére, de Nagy Ferenc intésére leálltam.” – írja többek között. Pechtol több személyes hangvételű történetről is beszámol a mezőhegyesi politikai élet átmeneti időszakára jellemző vadászatok négy évéről. Az akkori állami és pártvezetők vadászattal kapcsolatos magatartásával, vadászati etikájával kapcsolatban memoárjában a következőképpen vélekedik: „Az elmondottak alapján nem kell mondanom, hangsúlyoznom, hogy milyen megkönnyebbüléssel vettem tudomásul 1950 tavaszán az áthelyezésemet Mezőhegyesről a szegedi Erdőgazdasági Nemzeti Vállalat központjába. 1950 márciusában otthagytam Mezőhegyest, bár szakmám szeretete sajnálkozást váltott ki bennem.”

A terület génmegőrzés szempontjából is különleges rendeltetésű (jelenlegi területe hozzávetőlegesen 15 500 ha). A főbb vadfajok napjainkban is az őz, a mezei nyúl és a fácán. 1962-ben betelepítették a dámszarvast, mely jelenleg is kiemelkedő minőségű állományt képez.

Szerzők: M. Szabó Mihály újságíró és Tarkó Gábor helytörténész, a Mezőhegyesi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium igazgatója
Forrás: vitalap.hu

http://www.vitalap.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&menuparam5=6&menuparam_6=4786

Letöltés dátuma: 2020. augusztus 18.

Képanyag összeállítása: Tarkó Gábor

Felhasznált irodalom:

- A Mezőhegyesi Magyar Királyi Állami Ménesbirtok rövid leírása. Juhász István Könyvnyomdája. Szeged, 1917.
- Béla Ottó: Interjú Szöllősi Istvánnal. Békés Megyei Népújság. 1974. október 6.
- Borbás Lajos: Mezőhegyesi közkatonák. Mezőhegyes, 1973.
- Csikorgó hidegben vadászott a kormányzó és előkelő társasága vasárnap Mezőhegyesen. 1937. január 17. www.huszaadikszazad.hu
- Erdész Ádám: A mezőhegyesi ménesbirtok gazdálkodása a két világháború között. A Békés Megyei Levéltár kiadványa. Sorozatszerkesztő: Szabó Ferenc. Petőfi Nyomda. Kecskemét, 1986.
- Fáy Andor: A régi Mezőhegyes fejlődése, sikerei és hibái. Gépirat. Országos Mezőgazdasági Könyvtár. B. 3.135 jelzet, 1955.

- Horthy Miklós titkos iratai. Szerkesztette: Szina Miklós, Szűcs László. Kossuth Nyomda. Budapest, 1963.
- Magyarország a XX. században. Az I. világháború végéig. Vadászat. mek.oszk.hu.
- Mezőhegyes az ezernyolcszáz hetvenhatodik évnek kezdetén. Egybeállította a szemlebizottság alapján Papi Balogh Péter egyleti titkár Aradon, 1877. Nyomatott Réthy Lipótnál.
- Pechtol István: Mezőhegyesi vadászatok, 1946-1950. I-II. rész. Erdészeti Lapok, 128. évf. 11. füzet, 1993. november; 129. évf. 1. füzet. 1994. január.
- Setényi József: Summás voltam Mezőhegyesen. Gépirat. Mezőkovácsháza, 1982. május
- Tarkó Gábor: Mezőhegyes 1848-49-es története a Csanád vármegyétől maradt iratokban – Szakdolgozat. Szeged, 2000.

Képek jegyzéke:

A kormányzói vadászatokról számos kép jelent meg az egykorú képes magazinokban, mint például az Új Idők, a Peti Hírlap vagy a Vasárnapi Újság.

„01_Horthy Miklós az 1925. évi őszi mezőhegyesi vadászaton” – talán a leghíresebb, legismertebb fotó

„02_1. gróf Csáky Károly honvédelmi miniszter; 2. Mayer János földművelésügyi miniszter; 3. Horthy Miklós kormányzó; 4. gróf Bethlen István miniszterelnök; 5. Tasnády Szűcs Andor honvédelmi államtitkár” – az alábbi képen számokkal jelöltük meg Horthy Miklós kormányzót és a kormány tagjait

„03_Ezer vad terítéken” Forrás: Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma

„04_Fácánketrecek a lucernásban” – A keltetéshez kotlóstyúkokat alkalmaztak, ez lett a híres mezőhegyesi baromfitenyésztés alapja. Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma

„05_Mezőhegyes fásítási térképe (1898)” Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes

„06_Horthy Miklós kormányzó és Bethlen István miniszterelnök 1927 decemberében Mezőhegyesen” (egykorú filmhíradó filmkockája:

<https://mezohegyesbirtok.hu/wp-content/uploads/2020/05/5-F%C3%A1c%C3%A1nketrecek-a-lucern%C3%A1ban-a-keltetéshez-kotlóstyúkokat-alkalmaztak-ez-lett-a-híres-mezőhegyesi-baromfitenyésztés-alapja-Helytörténeti-Gyűjtemény-Mezőhegyes-fotóarchívuma>
[m%C3%A9rsek-birtokon.mp4](https://mezohegyesbirtok.hu/wp-content/uploads/2020/05/5-F%C3%A1c%C3%A1nketrecek-a-lucern%C3%A1ban-a-keltetéshez-kotlóstyúkokat-alkalmaztak-ez-lett-a-híres-mezőhegyesi-baromfitenyésztés-alapja-Helytörténeti-Gyűjtemény-Mezőhegyes-fotóarchívuma))

„07_Bagoly a T-fán” Forrás: Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma, Fekete István fotókiállítás – a két világháború közötti időszak képei; Fekete István hagyatékából

„08_Horthy Miklós és felesége vadászaton (1928. november 12-13.)” (a kép nem biztos, hogy Mezőhegyesen készült, forrása ismeretlen)

„09_Horthy Miklós vadászaton (1928. november 12-13.)” (a kép nem biztos, hogy Mezőhegyesen készült, forrása ismeretlen)

„10_Őz” Forrás: Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma, Fekete István fotókiállítás – a két világháború közötti időszak képei; Fekete István hagyatékából

„11_Horthy kormányzó és fia, István egy mezőhegyesi vadászaton (1937)” Pesti Hírlap, 1942 – a fotó egy korábbi vadászaton készült 1937-ben

„12_Horthy István vadászjegye (1942. január)” A bőrtok Budapesten készült Payer Margit műhelyében. A kormányzóhelyettes halála után tisztiszolgája hozta haza poggyászát, a kiállított tárgy ezen ingóságok közül került Tarkó Gábor helytörténész magángyűjteményébe.

Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes, a „Ménestörténet” című állandó kiállítás anyagából; Tarkó Gábor magángyűjtő tulajdona (Fotó: Pintér Gábor)

„13_Horthy István vadászjegye (1942. január)” Horthy István több alkalommal édesapjával közösen vett részt a mezőhegyesi kormányzói vadászaton. A kiállított vadászjegy utolsó itteni vadászatáról származik, 1942. január 6-án állították ki írógéppel.

Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes, a „Ménestörténet” című állandó kiállítás anyagából; Tarkó Gábor magángyűjtő tulajdona (Fotó: Pintér Gábor)

„14_Mezőhegyesi vadászat az 1930-as évek végén”

http://www.vitalap.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&menuparam5=6&menuparam_6=4786

„15_Magyarország Főméltóságú Kormányzója és Ciano gróf Mezőhegyesen (1939)” Új Idők, 1939. 45. évfolyam 1. szám, 33. oldal

„16_Évszázados szilfasor (Vitézy-Fröstök László felvétele, képeslap)” Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma; Kerekes György gyűjtése

„17_Őz” Forrás: Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma, Fekete István fotókiállítás – a két világháború közötti időszak képei; Fekete István hagyatékából

„18_Vadász avatás Mezőhegyesen”

http://www.vitalap.hu/index.fcgi?rx=&nyelv=hu&menuparam5=6&menuparam_6=4786

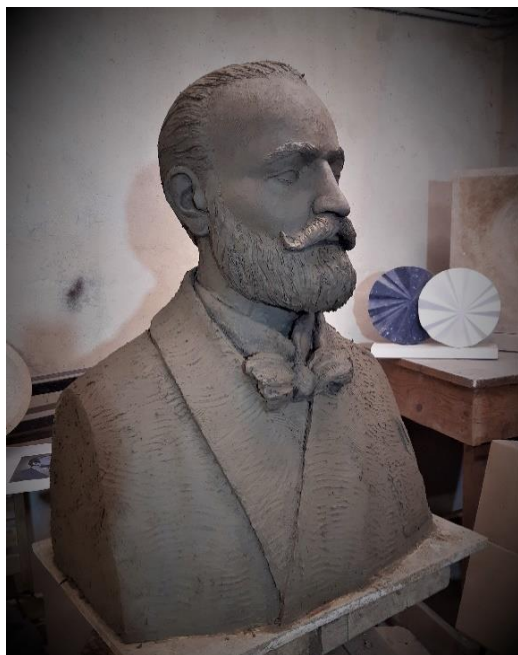
„19_Trófea (1990)” Forrás: Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes fotóarchívuma, Hollós László gyűjtése

„20_Régi összecukható bőr vadász szék”; „21_Régi összecukható bőr vadász szék” Helytörténeti Gyűjtemény, Mezőhegyes, a „Ménestörténet” című állandó kiállítás anyagából; Szabó Szilárd felajánlása (Fotó: Pintér Gábor)

Ajánljuk továbbá Kedves Olvasóink figyelmébe a Ménésbirtok honlapján a „Hagyomány” menüpontban megtekinthető egykorú filmhíradókat! A nemzeti filmvagyon részét képező, a Magyar Nemzeti Filmalap Zrt.-től megvásárolt mezőhegyesi vonatkozású filmhíradók többek között az összes, a Horthy-korszak itteni vadászatáról fennmaradt felvételt tartalmazzák:

<https://mezohegyesbirtok.hu/hagyomany/filmhiradok/>

Hívjuk, várjuk Önöket a Helytörténeti Gyűjteménybe (5820 Mezőhegyes, Szent György tér 1.), ahol a mezőhegyesi vadászatok tárgyi emlékei mellett számos dokumentum, fotó és térkép is kiállításra került – utóbbiak az erdősítés, az erdős területek vonatkozásában bírnak jelentős forrásértékkel.

Szakmai egyeztetést folytattam Kontur András szobrászművésszel, aki elkészítette Gluzek Gyula agyagszobrát. Többek között archív fotók megküldésével segítettem a munkáját. A konzultációt követően a művész kiönti a szobrot gipszből, majd megkezdi a kőfaragást. A szobor felállítására az adományokat a Város-és Környezetvédő Egyesület, Mezőhegyes számlájára gyűjtjük – a közleményben a "Gluzek-szobor" bejegyzéssel: Város- és Környezetvédő Egyesület; Gádoros és Vidéke Takarékszövetkezet 53300081-11048493-00000000. Felmerült, hogy a Mezőhegyesi Országgyűlési rekonstrukciójára összegyűjtött adományok egy részét – tekintve, hogy az a projekt nem valósult meg – ugyancsak a Gluzek-szobor felállítására fordítjuk.

A Mezőhegyesi Technikum, Szakképző Iskola és Kollégium összes tantermét és tanműhelyét egy-egy jelentős mezőhegyesi személyről nevezzük el. A néven és a születési/halálozási évszámon kívül a portrék (grafikák) mellett a személyek legfontosabb titulusát (méneparancsnok, iskolaigazgató stb.) is feltüntetjük. A születési/halálozási évszámokból, portréfotókból, titulusokból álló adatbázist állítottam össze, továbbá készítettem minden személyről (26 fő) egy bővebb életrajzot is, hogy értékelhető legyen, kik is voltak Mezőhegyes, a mezőhegyesi gazdaság és a mezőhegyesi szakképzés történetének legjelesebb alakjai.

Néhányan a névadók közül: Gluzek Gyula, D'Orsay Olivér, Székács Elemér, Magyaróvári Mihály (fent), Podmaniczky Béla, Ruisz Gyula, Karancsi Lajos, Antal János (lent)

17 84

MEZŐHEGYES

NEMZETI MÉNESBIRTOK

TANGAZDASÁG

Méneseivel idli a két világháború közötti időszakot – napjainkban: Győljármay, Mezőhegyes Rajcsányi, Fekete lovánagyjainak.

Hotel Nonius

a Ménesosztályi laktanya története

Méneseivel idli a két világháború közötti időszakot – napjainkban: Győljármay, Mezőhegyes Rajcsányi, Fekete lovánagyjainak.

Bátföldi építette a késő osztrák (bánsági) korszak stílusú, tornacsos északi kazsárnya 1790-ben épült a neves pesti építész, Jung József tervére szerint. A 90 méter hosszú, északon, keletről Ménesosztályi laktanyát a magyarok később egyszerűen Huszárlaktanyának nevezték. Az első világháború az épület kifosztásához vezetett. A román királyi hadsereg 1919 májusától 1920 márciusáig megszállta alatt tartotta Mezőhegyest, új nevet is adott neki: Dunabánya Pálos (Dunabánya Pálos), jelentése: vörös berkek fés, tölgyes terület. A második világháború végén, 1944 szeptemberében a szovjet Vörös Hadsereg szállta meg, majd hozta ki a települést. Az északi kazsárnya szerencsésebb volt a Törzserosztályi laktanyával. Épületük elől körteretűt felelőseztették, a romba dőlő épület egészen 1965-ig állt. A szovjetek északon az északi kazsárnyában a Ménesbirtok szolgálati lakásai kaptak helyet. Az épület egy részét rakétáért hasznosították, földszintjén egy időben fogorvosi rendelő is működött. Az 1980-as évek elejére már több

őres lakás is volt az egyre romló állapotú, hatalmas házban, elsősorban a Ménesosztályi kazsárny felől dél felé irányban.

1964-ben Pár Nándor de Nagy István szobnoki építész tervét alapján a védett műemlék épület új, méltó funkciót kapott: szállóként alakították át. A belsőépítészeti tervet Teleki Katalin készítette, az 55 főre helyes szálloda borszint földszintjén helyezték el (apartmanok) 18. századi lőerővel katonák is helyet kaptak. A Kazsárny Pálos utca 32. alatt, 1960-ban megnyitott, háromszintes szálloda Nonius Hotelnek kapta a nevét. Az 1919-ben, Napoleon császári ménekből származó lovak között Mezőhegyes került angol-normán mán aszról-nápoli, arabból kevert kancsától aszmaai utódai a világhírű mezőhegyesi lovak, a nómások.

Az épület előtti kávéház hangulát ugyancsak védett objektum, eredetileg a 73-as majorban állt. Az 1970-es években minden majorban épült hasonló – ébrenszóra, a munkaidő kezdődnek és végének jelzésére, tűzjelzésre és ünnepségekre alkalmas használták ezeket.

info@mezohegyesbirtok.hu

www.facebook.com/mezohegyesbirtok

www.mezohegyesbirtok.hu

A Hotel Nonius (Ménésosztályi lak tanya) története – megírtam a Hotel Nonius elé kihelyezésre kerülő múltidéző molinókra az épület történetéről szóló, rövid összefoglaló szöveget, valamint képanyagot mellékeltem hozzá a Helytörténeti Gyűjtemény fotóarchívumából

Iskolánk részére két új „medált” készítettünk a Hidden Characters grafikusaival közösen. Az egyikben Kozma Ferenc, a másikban pedig Gluzek Gyula portréja látható; a medálok körfelirata: KOZMA FERENC SZAKKÉPZÉSI ÖSZTÖNDÍJ; GLUZEK GYULA AGRÁRIPARI MENTORPROGRAM. A grafikai tervezés a megújult ösztöndíjprogram és a hamarosan bemutatásra kerülő mentorprogram része.

Domokos István rádióinterjút készített velem a mezőhegyesi hős honvéd leány, Pffiffner Paulina életéről. Az interjú nemzeti ünnepünk napján, március 15-én 15.00 órakor került adásba a Kossuth Rádión. Az interjút honlapunkon és közösségi oldalunkon ajánlottuk tanulóink, kollégáink és látogatóink szíves figyelmébe.

<https://mezohegyes-szakkepzes.edu.hu/a-magyar-szabadsag-amazonjara-emlekezunk/>

412 Beschäl- u. Remontirungs-Departem.

Zugeheilt vom galizischen Beschäl-Departement.
Unterlieutenant. Zindler, Alexander, zu Ober-Wikow.

Wirtschafts-Direction.

Wirtschafts-Director. Ambrosius, Carl Wilh.,
Rentmeister. Tisch, Ignaz,
Material- und Bau-Rechnungsf. Kuppets, Franz,
Kastner. Niemcewski, Jos.,
Rentamts-Controllor. Groß, Martin,
Directions-Amtsschreiber. Bednarowski, Titus,
Rent- — — Sobottynski, Joseph,
Kasten- — — Terpilak, Carl,
Wirtschaftler. { Csikany v. Illeny, Carl, zu Sello.
Krzysznanowski, Georg, zu Unter-Wikow.
Illichmann, Julius, zu Alt-Pradautz.
Klimkiewicz, Roman, zu Radautz.
Hoffmann, Franz, zu Mittoka.

Polizey-Amt.

ster Polizey-Richter. Bednarowski, Alexius,
ster — — Wilde, Albert,
Gerichts-Actuar. Kropacek, Franz,

Forst-Amt.

Oberförster. Csikany v. Illeny, Jos., zu Radautz.
Förster 1ter Classe. { Pribili, Casimir, zu Unter-Wikow.
Jäger, Friedr., zu Horodnik.
Stattkiewicz, Mathias, zu Carlsberg.
Jacobi, Carl, zu Neu-Pradautz.
Förster 2ter Classe. { Totzauer, Carl, zu Strasha.
Weissenbach, Aloys, zu Lawor.

Militär-Gestüt zu Mezöhegyes in Ungarn.

Obstlt. u. Comdt. Boxberg, Friedr. Freyh.
Erste Rittmeister. { Wernlein, Carl,
Vatter, Anton,
Zweyte Rittmeister. { Wimmer, Joseph,
Gottschligg, Carl,
Oberlieutenants. { Nürnbergger, Franz,
Pffiffer, Felix,
Villess, Carl v.,
Herson, Wenzel,
Oertl, Adolph,
Fläse, Carl,
Unterlieutenants. { Berghofer, Rudolph,
Gräsmann, Franz,

Beschäl- u. Remontirungs-Departem. 413

Vom Stabe.

Feld-Caplan. Paulovits, Franz Basil,
Rechnungsf. Klar, Leopold, Rittm.,
Adjutant. Mayer, Ludwig,
Rechnungs-Adjunct. Scheidlein, Jos.,
Bau-Adjunct. Benedicti, Carl,
Erster Thierarzt. Hertlein, Michael,
Zweyter Thierarzt. (Vacat.)
Bereiter. Petz, Stephan,
Ober- u. Chefarzt. Artner, Ludw. v., Dr. d. Medicin u.
Chirurgie, Magist. d. Augenheilkunde u. Geburtshilfe,

Wirtschafts-Direction.

Director. Eisner, Ant.,
Kastner. { (Vacat.)
Förster. { zu Mezöhegyes.

Militär-Gestüt zu Babolna in Ungarn.

Major u. Comdt. Herbert, Eduard Freyh., ÖLO-R., RAO-R. a.,
RWO-R. 4., REDAT., PMVO-R., SSO-R.
Erster Rittmeister. Abendroth, August.
Zweyter Rittmeister. Lobkowitz, Joh., (commandirt zur Leitung des
k. k. Hofgestüts zu Kladrab.)
Oberlieutenant. Müller, Paul.
Unterlieutenant. Hechenberger, Michael.
Caplan. Bellosits, Alexander.
Adjutant. Schmarek, Fortunat Eduard.
Rechnungs-Adjunct. Papp, Leonhard.
Oberarzt. Giebl, Carl, CO.

Wirtschafts-Direction.

Director. Gretschmann, Benedict.

Beschäl- und Remontirungs-Departement in Illyrien und Inner-Oesterreich, zu Grätz.

Major u. Comdt. Gustedt, Wilh. Freyh. v., zu Grätz.
Erste Rittmeister. { Herrmann, Paul, als Posto-Commandant, zu Sello.
Diemmer, Stephan, Mitglied der Landwirtschafts-
Gesellschaft in Kärnthen, als Posto-Comdt. zu
Klagenfurt.
Zweyte Rittmeister. { Großmann, Georg, commandirt zur Leitung
der Pferdezucht-Anstalten in der Waras-
diner-Militär-Gränze, zu Bellowar.
Janda, Jos., als Posto-Commandant zu Grätz.
Wollmann, Robert, zu Sello.
Oberlieutenant. Müller, Carl, zu Grätz.

Március hónap második felében estem át a koronavírus-fertőzésen, ekkor otthonomban online folytattam történeti kutatásaimat a készülő Ménésbirtok monográfiához (a képen a Mezöhegyesi Katonai Ménés (Militär-Gestüt zu Mezöhegyes) tisztikara 1842-ben)

2021. május 29-én a hamarosan 19. születésnapját ünneplő Mezőhegyesi Történelmi Szerepjáték Szakkör a Helytörténeti Gyűjteményben

2021. június 11-én Turai Magdolna gazdasági hivatalvezető asszonnyal, Benkő Anita iskolatitkárral múzeumpedagógiai foglalkozást tartottunk hódmezővásárhelyi általános iskolás gyerekeknek a Helytörténeti Gyűjteményben. 20 számozott osigaházat rejtettünk el 13 kiállítóteremben, egy óra leforgása alatt ezeket kellett megtalálniuk a háromfős csapatoknak. A csapatokat egy-egy felnőtt is segítette a tárgyak meghatározásában. A vetélkedő vidám hangulatban telt, a hatodikosok játszva szereztek új ismereteket. Az első három helyezett csapatot díjaztuk, de a többiek sem távoztak üres kézzel. (Fotó: Benkő Anita)

A Helytörténeti Gyűjtemény fotóarchívuma is több száz felvétellel gazdagodott. Nagy Róbert helytörténész küldte a Helytörténeti Gyűjtemény részére a körösladányi gazdák csoportképeit, amelyek a „Kantár” előtt készültek 1899-ben és 1900-ban. A helyszín azonosításában én segítetttem neki.

2021. szeptember 18-án a Kulturális Örökség Napjain a Város- és Környezetvédő Egyesület szervezésében fogadtunk látogatókat. (Fotó: Tarkó Gáborné Balogh Elvira)

A Gyulai Véradó Állomás munkatársai is megtisztelték látogatásukkal a Helytörténeti Gyűjteményt. Reméljük, maradandó élményekkel távoztak! (Fotó: Benkő Anita)

Mezőhegyes, 2021. november 11.

Tarkó Gábor